

ÖNSÖZ

*“Ney zehir, hem panzehir, ah nerde var,
Böyle bir dost, böyle bir özlemlî yar?”
Hz. Mevlana*

Daha henüz 11 yaşındayken annemin elini tutarak gittiğim konservatuvarın giriş sınavından geçtikten sonra, izini kaybettiğim, ismini hiçbir zaman bilemediğim bir hocanın, “Bu kız çok kabiliyetli, ney üflesin” tavsiyesi ile başladı benim maceram. Çocuk halimle elime aldığım bu sazın hayatımı, müzik yolculuğumu nerelere götüreceğini bilemiyordum. Ney, müziğin ötesinde anlamlarıyla hayatımı şekillendirdi.

Çocuk yaşlarda altı yıl Salih Bilgin ile ve dört yıl Niyazi Sayın ile çalışabilmek elbette büyük lütuf ve bahtiyarlardı benim için. İTÜ Türk Müziği Devlet Konservatuvarı’nda ortaokul, lise ve üniversite eğitiminin ardından Haliç Üniversitesi Konservatuvarı’nda öğrenci ve öğretim görevlisi olarak, yurtiçinde ve yurtdışında onlarca konserde hem sazende hem de solist olarak yer aldığım “neyzenlik” yolculuğumda her zaman bir parçası olmakla gurur duyduğum “Niyazi Sayın Ekolü”nü yaşatmak için uğraş verdim. Bu konuda yazılı kitap eksikliğini hem eğitim yıllarımda, hem de ders verdiğim dönemde ziyadesiyle hissettim.

Bu ekolün kalıcı olması için sevgili hocam Salih Bilgin’in danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak “Meşk’te Ney Eğitimi için Yardımcı Kitap”ı hazırladım. Daha sonra çeşitli ilaveler ve hocamla yaptığım detaylı bir söyleşiyi ekleyerek bu kitabı ortaya çıkardım.

Hemen ifade edeyim, bu kitap bir “metot” özelliği taşımamaktadır. Türk müziği eğitiminde kitap tek başına yeterli değildir. Türk müziği eğitiminin temeli “meşk” sistemi dediğimiz usta çırak ilişkisidir. Bu tür çalışmalar ancak meşk sisteminde bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir.

Kitap içerisinde Türk müziğindeki tüm makamlar değil sadece neyzenlerin dört yıllık eğitimleri göz önünde bulundurularak, öğrenci için kolay olandan zor olana doğru bir makam sıralaması yapılmıştır. Her makam için “kısaca” nazari bilgi verilmiş ve icrası için önemli noktalar ve kolay yöntemler paylaşılmıştır.

Ney öğrencileri için bazı makamlardaki bazı sesler eğitimin ilk zamanlarında zor gelebileceğinden, zor olan ses ya da zor olan çeşni ile ilgili kendi yazdığım alıştırmaları eserlerden önce icra edilmek üzere kitaba koydum ve internet ortamında dinlenmek üzere paylaştım.

FOREWORD

*“The ney is both the poison, and the antidote;
Ah, where can you find such a friend,
and such a longing lover?”
Mevlana*

My adventure began when I was just eleven years old, after I went, holding my mother’s hand, to the entrance exams of the Conservatory, and passed. A teacher who I never saw again – I never even knew his name – advised, “This girl has talent, she should play ney.” As a child picking up this instrument, I had no idea where it would take my life and my musical journey. The ney shaped my life in ways far beyond music.

Of course the opportunity to study as a child for six years with Salih Bilgin and four with Niyazi Sayın was a great bit of fortune and pleasure for me. Having through middle school, high school and university at the Istanbul Technical University (İTÜ) State Turkish Music Conservatory, attended Haliç University, serving on its teaching faculty, and playing as a soloist in tens of concerts at home and abroad, I was always proud to have been a part of the “Niyazi Sayın School,” and strove to keep it alive. During my education as well as my following years as a teacher, I felt that the lack of a written book on the subject was a serious deficiency.

In order to assure the permanence of this school, I wrote my Master’s theses on the subject of “A Book to Assist in the Teaching of Ney by the Meşk Method,” with the guidance of my dear teacher Salih Bilgin. Later, with various additions and following a detailed interview with my teacher, I wrote this book.

Let me begin by saying that this book is not a “method.” A book alone is insufficient for teaching Turkish music. The foundation of Turkish musical training, the abovementioned meşk system, is a master-apprentice relationship. Works such as this must be seen only as guidance in the meşk system.

The book does not contain all the makams of Turkish music. Rather, in view of the four-year education received by ney students, it provides an array of makams in order of difficulty. “Abbreviated” theoretical information is provided for each makam as well as important points and easy ways to perform them.

As ney students may find certain pitches in some makams difficult early in their training, I have added my own exercises on the difficult pitch or çeşni in question, to be played before the actual compositions, and shared them on the internet for the student to listen to.

Bizler eğitim alırken bir kaydın peşinde günlerce, aylarca koşarken, bugün internetten herkes her isteğine ulaşıyor. Ancak internet ortamı aynı zamanda ney sevdalılarını yanlış yönlendirebilecek kayıtları da barındırıyor. Bu ortamda kolay ulaşılan doğru örneklerin çoğalması için de gayret sarfediyoruz.

Taksim ve transpozisyon konusunda, hocam Salih Bilgin'in teorik bilgiden ziyade eğitimcilik konusunda ders niteliğinde söyleşi bu kitabın çok önemli bir unsuru oldu.

Ne mutlu ki, ney sazının, neyzenliğin bilhassa gençler arasında popülaritesi her geçen gün yükselmektedir. Bu ilginin yol açtığı bilgi kirliliği, ucuz ticari teşebbüsler, hocalarının dibinde yıllarca dirsek çürütmüş bir neyzen olarak beni çok üzüyor. Bu kitapla, Niyazi Sayın ekolünün doğru algılanmasına, gençlerin doğru eğitim almasına bir parça katkıda bulunmak istedim.

Bu kitabı hazırlarken öncelikle konservatuvarda öğrencisi olmakla her zaman gurur duyduğum, birçok neyzen yetiştirmiş, müzik anlayışı ve diğer sanatlardaki ustalığı ile pek çok sanatçıyı etkilemiş değerli hocamız Niyazi Sayın'a; ney üflemeyle onunla başladığım, bugüne kadar benden hiçbir konuda yardımını esirgemeyen ve bu kitabı hazırlarken düşüncelerinden istifade ettiğim sevgili hocam Salih Bilgin'e; eğitim hayatım boyunca beni akademik çerçevede tutmak için insanüstü bir gayret sarfeden ve yardımlarını hiçbir zaman eksik etmeyen arkadaşım Doç. Dr. Gözde Çolakoğlu Sarı'ya; kitabı görsel olarak hazırlayan Yüce Gümüş'e; kitabın hazırlanması ve yayımlanması için hiçbir fedakarlıktan kaçınmayan Pan Yayıncılık'ın değerli sahipleri Işık ve Ferruh Genç'er'e teşekkürlerimi sunuyorum. Onlar olmasa bu kitap olmazdı.

Sevgili neyzenler, neyzen adayları, ney sevdalıları...

Hız. Mevlana'nın neyi çok güzel anlattığı mısralarla başlamıştım. Ney, hem zehirimiz, hem panzerimiz... Ondan daha iyi bir dost bulamadık değil mi?

Bir hatamız varsa affolsun...

Burcu KARADAĞ

When I was a student, we would sometimes search after a recording for days or even months. Today, everyone can find whatever they want on the internet. However the internet also contains recordings that may lead those passionate about the ney astray. We are doing everything possible to make increasingly more correct examples available in this realm.

On the subject of taksims and transpositions, the interview with my teacher Salih Bilgin, which concentrates more on teaching than theoretical knowledge, constitutes a very important element of this book.

Fortunately the popularity of the ney is increasing by the day, especially among young people. As a neyzen who has spent years working under fine teachers until my arms ached, I am very disappointed in the erroneous information and cheap commercial material produced in the wake of this interest. With this book, I wish to contribute to the correct perception of the Niyazi Sayın school and help guide young people to proper training.

There are a host of people to whom I owe a debt of sincere thanks:

Niyazi Sayın, who has brought many fine neyzens and influenced countless artists with his musical knowledge and mastery in a number of arts. I am proud to be his student.

My dear teacher Salih Bilgin, who has never failed to offer his assistance either in my studies or in the writing of this book.

My friend Assoc. Professor Gözde Çolakoğlu Sarı, who put forth a superhuman effort to keep me in academics throughout my education and was always ready to help.

I would also like to thank Yüce Gümüş who prepared the layout; and to the owners of Pan Publishing, Işık and Ferruh Genç'er, who spared no effort in the preparation of this book and without whom it would never have been published.

Dear neyzens, aspiring neyzens and lovers of the ney,

I began with two lines by Mevlana which beautifully express the essence of the ney. The ney is both our poison, and our antidote. Truly, have we ever had a better friend?

Burcu KARADAĞ